

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A betörő.*

Irtó: ... l ... t.

Lélektanilag bebizonyított tény, hogy az ember némely cselekedeteket az öntudatnak bizonyos elhomályosult állapotában, de mind a mellett tökéletes biztonsággal képes elkövetni. Göthe, a világhírű költő éjjelenként ilyen, félig öntudatlan állapotában kénytelen volt felkelni ágyából s a sötétben egyhuzamban költeményeket — hibátlanul — papírra vetni, ha azt nem akarta, hogy azokat reggelre elfelejtse. Ehhez hasonló állapotban leledzik gyakran az a nagyszabású betörő is, a ki a bűncselekményt — hogy úgy mondjam — belső ösztöntől, ellenállhatatlan kényszer hatása alatt követi el. A mily hajmeresztő biztonsággal járja a holdkóros a háztetőket és az ember által meg nem mászható tűzfalakat, oly biztonsággal követi el az ilyen hivatásos betörő a bűncselekményt. Ebben a félig öntudatlan lelkiállapotban teljesen tervszerűen dolgozik, minden akadályt játszva leküzd, soha ballépést nem tesz.

Cselekedetei és annak eredményei tehát nem egyéniségének, nem szellemi fölényének, vagy képességének, hanem lelki állapotának folyómányai, a melyek természetesen visszavezethetők az agynak bizonyos mérvű működésére.

Hogy a bűnözés a kulturával együtt halad és fejlődik, az magától értetődő, mert mint a kulturának egy kísérő árnyéka, kénytelen azzal lépést tartani.

A közbiztonsági viszonyok megszilárdulása maga után vonja a személy ellen elkövetett bűncselekmények csökkenését; viszont azonban a vagyonszaporodás előidézi és sokszorozza a vagyon és a tulajdon elleni bűncselekmények eseteinek számát. Más szóval: a nyers erőszak helyébe előtérbe lép a bűn terén a ravasz fondorlat és a tudatos megtévesztés művészi alkalmazása.

A betörő a kulturának minden új találmányát és vivmányát azonnal felhasználja és önös céljainak szolgálatába állítja, mert itt az újdonság meglepetésszerű hatása eredményre nyújt kilátást. Gondoljunk csak a

takarékpénztári betétkönyv, a váltó, a cheque intézményére; mekkora gazdasági és társadalmi előnyöket nyújtanak ezek az intézmények s mindazonáltal mennyi, eddig kizártnak tartott lehetőség kínálkozik ezekben az ügyes és ravasz csaló és betörő számára. De alkalmasak ilyen célokra az utolsó évtizedek találmányai: a kerékpár, a távbeszélő, ujabban a gépkocsi s egészen bizonyos és csak idő kérdése, hogy a repülőgép sőt a tengeralattjáró is a betörő meg a szélhámos szolgálataiba fog szegődni.

Azt is tudjuk, hogy a modern tolvaj a villamos áramot is képes ellopni úgy, hogy a büntető codexbe kellett felvenni az ilyen lopás megtorlását.

Nincs a technikának, az iparnak és a kereskedelemnek az a vivmánya, a melyet a gonosztevők világa szolgálatába ne hajtana. Mert a mig alkalom és mód kínálkozik és adatik bűncselekmények elkövetésére, addig a gonosztevők ipara virulni fog, mert a francia kriminalista: Quetelet szerint a társadalom maga az, a mely a bűncselekményt előidézi s a gonosztevő karját felfegyverzi.

Ritka az a betörés, a melyet a helyszínének egy alapos kikémlése meg ne előzött volna. A kém (tolvajnyelven baldower) városban rendszerint házaló, koldus, hordár, kézműves álarca alatt végzi dolgát, a ki állítólag háztulajdonos megbízásából a lakásban utána néz valamely dolognak, vagy telefonszerelőként állít be, a kinek a háztetőre akad végezni valója s ezen ürügy alatt kikémlheti a lakást és a padlást is. A kém természetesen a legnagyobb figyelmet fordítja a lakó- és hálószobák, mellék a helyiségek fekvésére, elhelyezésére és álkulcsok készíthetése céljából alkalmilag viaszklenyomatot vesz fel a lakatokról. Faluhelyen, a hol leggyakrabban a fáraó népéből rekrutálódik a betörők hada, rendszerint a vén cigányasszony játsza a kém szerepét, a ki koldulás, kuruzslás, vajakolás, vagy jövendőmondás ürügye alatt a lakást és melléképületeket bejárva, mesteri módon és bámulatra méltó emlékezőtehetséggel készíti el a betörőbanda részére a «helyszini rajz»-ot.

Igen gondos mérlegelés tárgyává teszi a czéhbeli betörő a betörés időpontjának meghatározását. Előszere-

Irodalom: A. Abels, Erich Wulffen, dr. A. Weingart, dr. Hans Gross és Albert Hellvig művei.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYARA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánczhid-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszercélra külön küldetik.

tettel választja a sötét holdvilágtalan éjszakát. Nappal akkor tör be egy lakásba, ha meggyőződött róla, hogy a házbeliek elutaztak, vagy kirándultak, szóval a lakás pillanatnyilag lakatlan. Az ügyes besurranó tolvaj előszeretettel választja azt az időpontot, a mikor a házbeliek este hangversenyről, a színházból visszatértek, mert akkor könnyen duskálhat a vetkőzés közben letett és az asztalokon vagy más butortárgyakon szabadon heverő ékszerekben.

Az ablaktáblát szurokkal, sárral vagy más ragadós anyaggal vonja be s úgy nyomja be azt. Az üvegszilánkok ráragadnak a szurokra s így nem okoznak zajt. Ha nincs semmi ragadó dolog kéznél, megvárja míg a templomtornyában megkondul az óra harangja s ennek hangjánál nyomja be az ablaktáblát. Ha rács van az ablakon azt gondosan megvizsgálja s a hiányosan öntött vagy rozsdásodó részén kezdi ki fűrészszel vagy ráspolylyal. Másik módja a rácson való behatolásnak az, hogy a rács két rudja közé teljesen kiszáradt fát rak s azt vízzel bőségesen megöntözi. Az így megöntözött fa rövidesen dagadni kezd s a vasrudakat annyira szétfeszíti, hogy a betörő könnyedén behatolhat a nyíláson.

Mindezek a dolgok azonban a betörés legelemibb részét képezik, ez csak az egyszerű; a czéhbeli betörőeknek az előtanulmányoknak az alapján nyeri el a magasabb kiképzést és képesítést.

A fővárosi államrendőrség bűnügyi osztályában minden év júniusában lázasan lüktet az élet. Készülnek a betörők szezójára, a július és augusztus hónapokra, a mikor minden fővárosi ember, a ki csak teheti, ott hagyja a fővárost s vidékre megy nyaralni. Akkor kezdődik a betörők szüretje. Soha, az év bármely szakában nem követnek el annyi betörést, mint átlag ezekben a hónapokban. Az ügyes és minden hájjal megkent betörő már előre megszerzi azoknak a lakásoknak az álkulcsát, a melyeket kifosztani szándékozik s a melyekről tudja, hogy a nyáron (annak jeléül, hogy lakóik eltávoztak) ablak függönyeik gondosan le lesznek eresztve. Sőt olyan pontos értesülései vannak, hogy alig pár órával a nyaralásra ment család eltávozása után nyugodtan hozzálát a lakás kifosztásához.

Más betörő úgy állapítja meg egy helyiségnek lakott, vagy lakatlan voltát, hogy az ajtó alsó szélét és az ajtóküszöböt egy vékony, faszínű papírszelettel összeragasztja s azt napokon át megfigyeli. Természetes, hogy ha a helyiség lakatlan, a papírszelet sértetlen marad, ellenkező esetben az első ajtónyitáskor elszakad s a betörőt távolmaradásra inti.

A régi jó idők betörőszerszáma, a tolvajlámpa és az álkulcs lassanként divatját mulja, hogy új, modern esz-

közöknek adjon helyet. A mai modern betörőszerszámok páratlan ügyességgel vannak megszerkesztve s előállításuknál a technika minden vivmánya a leggondosabban közreműködött. A Scotland Yard muzeumban van egy ilyen betörőszerszám, a mely valóságos csodadarabja a betörő elme zsenialitásának. Első tekintetre az egész szerszám csak egy fényesre csiszolt aczéldarabnak látszik, a mely körülbelül 7—8 hüvelyknyi hosszú. Ha azonban megnyomok egy rugót, kiugrik egy (ugynevezett) pergő furó, megnyomok egy másik rugót; csavarhuzó jön elő. Egy harmadik rugó üvegvágó kést, egy negyedik rugó finom vésőt ugrat ki hüvelyéből. Csukott állapotban ez a szerszám egyik oldalán kalapács, másik oldalán feszítőrud.

A «tudományos»-an képzett betörő, a ki a kor színvonalán áll, thermitet és nitroglyzerint alkalmaz a pánczélszekrények kinyitásához. A thermit, kis térfogaton pillanatnyi idő alatt óriási hőt fejleszt s a vasszekrény pánczélját oly mérvben lyukasztja át, mint a hogy az a betörőnek kívánatos. Nagy hátránya (már t. i. a betörőre nézve) ennek a szernek az, hogy igen nagy fénynyel ég és nagy füstöt csinál.

A veszélyességénél fogva okkal és joggal rettegett nitroglyzerint a betörő a pánczélszekrény egy részén át egy fuvócső vagy fecskendő segélyével a szekrény belsőjébe juttatja; ezután a résre gyutacsot helyez s azt egy kis kézi villanyostelep segélyével felrobbantja.

Egy tompa dörrenés s a szekrény ajtaja nyitva van. Az is előfordult, hogy a szerelésben jártas betörő néhány drótot kötött a villamosvezetékhez, s azután két szénrudacska segélyével oly erős áramot fejlesztett, hogy azzal a pánczélszekrény ajtaját játszva keresztülégette. Csakhogy ez kissé bonyolult eljárás, egyszerűbb ennél a már említett thermittel vagy még inkább az autogén utján való eljárás.

Hogy az ujjnyomat árulójává ne legyen, a betörő ilyen alkalmakkor bőr vagy gummikeztyüt visel.

A tisztesség látszatának megóvásáért gyakran egész szindarabot kénytelenek játszani a betörők. Kolozsvárt történt néhány éve, hogy több betörő egy éjszaka behatolt a főpiacra levő egyik előkelő üzletbe s ott három ládát telerakott finom ruhával és fehérneművel. Közben azonban megvirradt s most azon tanakodtak a betörők, hogy mikép vigyék biztonságba a lopott holmit és saját irhájukat. Az egyiknek kitűnő ötlete támadt, a mely megmentette az egész társaságot és a lopott holmit is. Kettőjük hirtelen kötényt kötött maga elé, meggyújtották a gázlámpákat, felnyitották a vasredőnyöket és szorgalmas boltiszolgák módjára serényen hozzáláttak a bolthelyiség takarításához, míg a harmadik a közeli bérkocsiallomásról kocsit hozva azon a

Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és dísz tárgyak, órák, evőeszközök

180. sz.

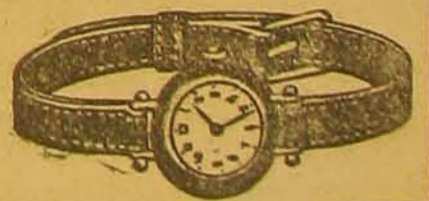
182. sz.

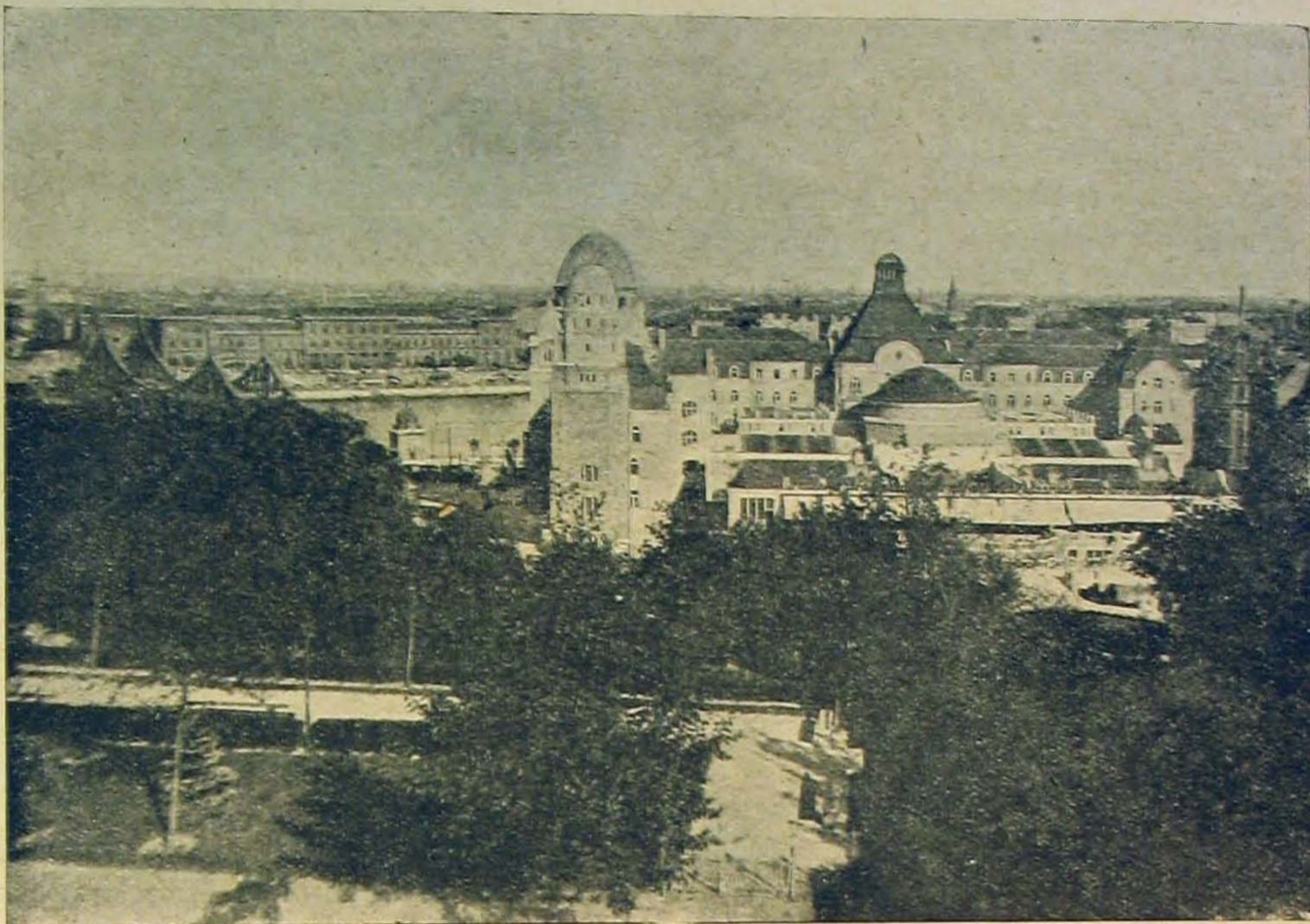
Iparművészeti újdonságok. Egyházi felszerelések, gyári árban beszereshetők (részletfizetésre is)

SÁRGA JÁNOS

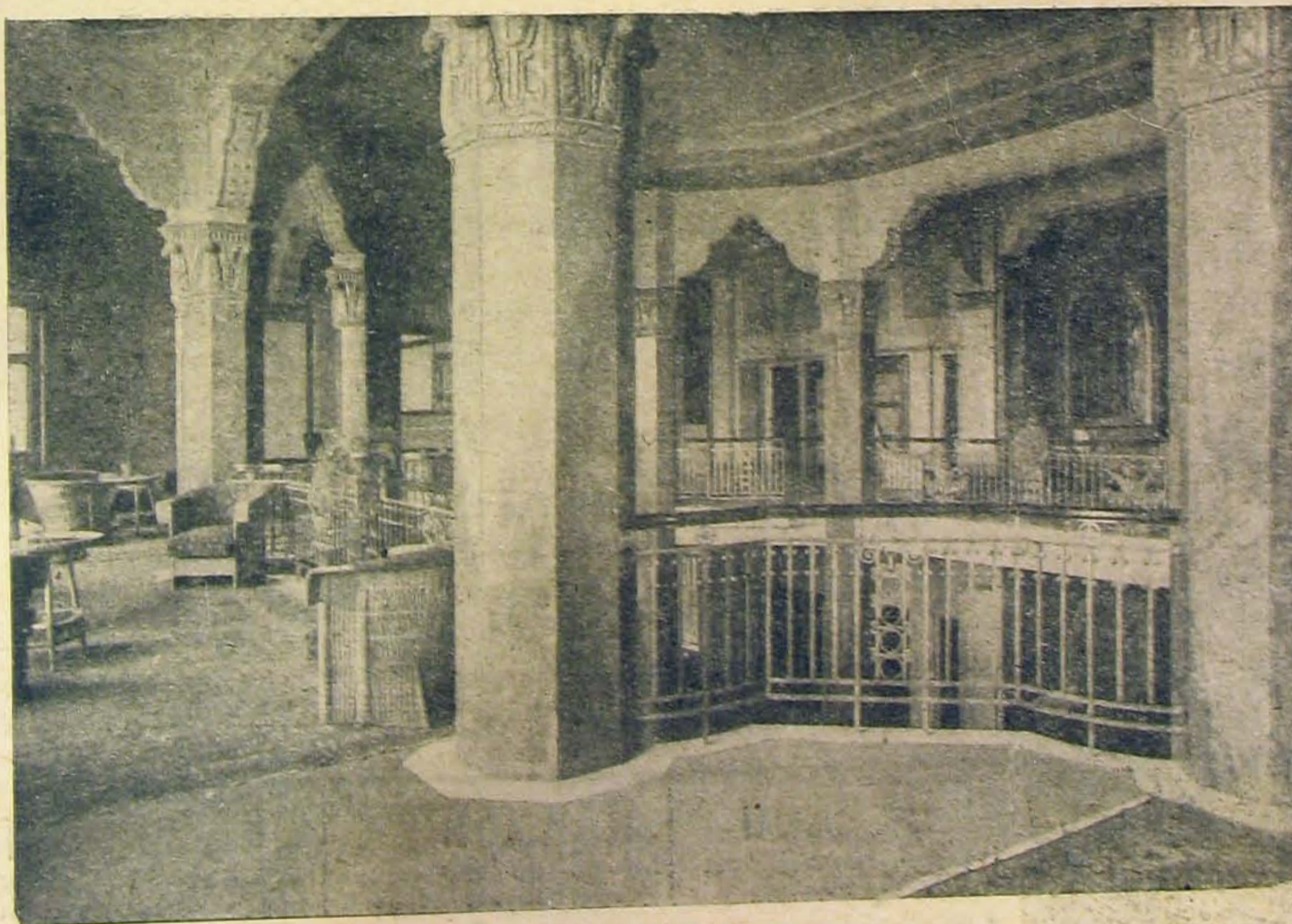
Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

csász. és kir. udvari szállítónál,
Budapest, IV., Kilyó-tér 5. szám.

A fürdő látképe a Gellérthegyről.

A fürdőszálloda hallja.

három ládát elvitette, minek megtörténte után a «bolti-szolgák» is otthagyták rögtönzött mesterségük színhelyét és kereket oldottak.

Berlinben tizenötnél több betörést követett el két fiatal műlakatos legény, a kik betöréseiket süteményt hordozó pékinasnak öltözve követték el rendszerint a hajnali három és négy óra közötti időben, a mikor a pékek a süteményt házhoz hordják.

Ugyanezen városban a kirakatbetörők társasága egy nyilvános helyiségben dalárda esték örve és czime alatt összejöveteleket rendezett, a hol a nagyobbszabású társas betörések módozatait vitatták meg. A «dalárda»-nak alapszabálya s tagjainak külön ismertető jele volt. (Egy gyöngyházból faragott lófej, mint nyakkendőtü). Az alapszabály értelmében tizennyolcz éven aluli fiatal ember nem lehet tagja a testületnek, a melynek pénztárába a tagok felvételi díj czimén két márkát, hetenként pedig harmincz fillér tagsági díjat fizettek. Ezzel szemben, ha valamely tag önhibáján kívül «kellemetlen helyzet»-be került (érted alatta, hogy rajtavesztett a betörésen) a pénztárból naponként három márka fájdalompenzt kapott. Ez a dalárda elég sokáig virult, míg egyszer a rendőrség rajtaütött és az egész társaságot lefűlelte.

Ezekben az esetekben ugyanazon témának a különböző változatai ismétlődnek a gyakorlatban.

A fajjellegzetesség a bűncselekményeknél is szerepet játszik. Így az orosz hirhedt pénzhamisító s az angol mellett a legügyesebb zsebtolvaj. A balkániak és a francziák, mint a legraffináltabb iparlovagok ismereteseik (ilyen például a román származású Manolescu György, a ki ugyszolván az egész világot becsapta s a ki méltán megérdemli a tolvajkirály elnevezést). A leg-hiresebb betörő az angol s még inkább az amerikai.

A legvakmerőbb trükköt két londoni betörő követte el néhány évvel ezelőtt, oly módon, hogy az általuk lopott holmit fényes nappal «nyilvánosan elárverezték» egy Oxfordstreeti nagy régiség-kereskedésben és pedig a lehető legegyszerűbb módon. A régiség-kereskedés gazdája ugyanis évenként a nyár néhány hónapját fürdön tölti, s régiségeit a fürdön lévő fiókhelyiségében árulja, a mely idő alatt londoni bolthelyisége zárva van.

A két betörő még attól a fáradságtól is megkímélte magát, hogy orgazdát keressen az ellopásra kiszemelt holmi részére. Ugy oldották meg a kérdést, hogy London utczáin és magán a házon is, a melyben a kérdéses bolthelyiség volt, óriási plakátokon közhírré tették, hogy a régiség-kereskedés feloszlik s ennek következtében a régiségtárgyak tömegeladásra kerülnek. A kitűzött nap reggelén szépen beültek a boltba s néhány

óra leforgása alatt az összegyűlt szakértőknek és műkedvelőknek a holmit az utolsó darabig eladták. Hogy a tárgyakért minél busásabb árt kapjanak, néhány embert fogadtak, a kik az árakat felhajtották. Ezután, mint a kik jól végezték dolgukat, a vasredőnyöket leeresztették, a bolthelyiséget bezárták s a bezsebelt pénzüsszeggel szépen elinaltak.

Közkedveltségnek örvend az a fogás is, hogy a kifosztásra kiszemelt lakhelyiség tulajdonosát lakásáról valamely ürügy alatt elcsalják s annak távollétében követik el a betörést. Kispesten történt az alábbi — nem minden humor nélküli — eset. Beállit egy férfi K. P. ottani kereskedő ruhaboltjába s polgári rendőrnek adva ki magát, egy idézvényt kézbesít a boltban egyedül volt asszonynak, a mely idézvény szerint férjével együtt aznap délután köteles a budapesti rendőrkapitányságon kihallgatáson megjelenni.

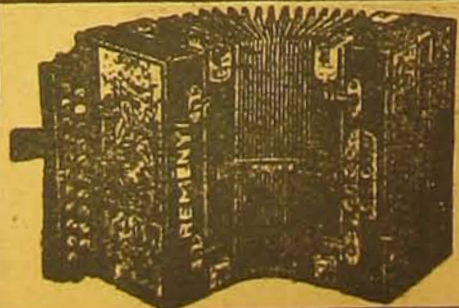
Bár a házastársak nem emlékeztek rá, hogy olyan ügyük lett volna valakivel, a mi miatt megidéznék őket, mégis engedelmeskedtek az idézési parancsnak és délután bementek Budapestre a rendőrfőkapitányságra. Itt felvilágosították őket, hogy valami szélhámos fellovalta őket s jó lesz hazasietni, mert az állítólagos polgári rendőr alighanem rosszban törí a fejét. A tanács azonban már későre jött, mert mire a házastársak hazasiettek az egész bolthelyiséget, a pénztárt is kifosztva találták.

Egy fiatal suhancz megjelent egy budapesti péknagyiparos fióküzletében s az ott alkalmazott elárusítónőnek egy levelet kézbesített, mely szerint az elárusítónő felszólított, hogy adja át rövid időre az üzletet a levél átadójának és azonnal siessen át a főüzletbe, mert az ottani elárusító hirtelen megbetegedett s azt kell helyettesíteni. Némi töprengés után az elárusítónő belement az elég esetlenül és átlátszóan felállított kelepcebe s az üzletet a fiatalembernek átadva elsietett a főüzletbe. A suhancz természetesen felhasználta ezt a fényes alkalmat s teljesen kifosztotta a pénztárt, sőt annyi lélekjelenléttel is rendelkezett, hogy a betörővevőket szabályszerűen kiszolgálta s csak a kedvező pillanatban osont el zsákmányával.

Az orvost egy távoleső városrészbe csalják egy állítólag súlyos beteghez s azalatt törnek be lakásába.

Előfordult, hogy a betörő egészen véletlenül tudta meg, hogy egy lakás pillanatnyilag lakatlan és sietett ezt az alkalmat kihasználni.

Tavaly történt, hogy a Budapest-Gödöllői helyiérdekű villamos vasut budapesti végállomásán két ur beszélgetés közben szóvá tette, hogy egy közös gödöllői ismerősük egész családjával több napos kirándulást tesz a Tátrába s miután erre az időre cselédségét is szabad-

HEGEDŐ

remék felszereléssel
50—60—80 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

REMÉNYI MIHÁLY

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

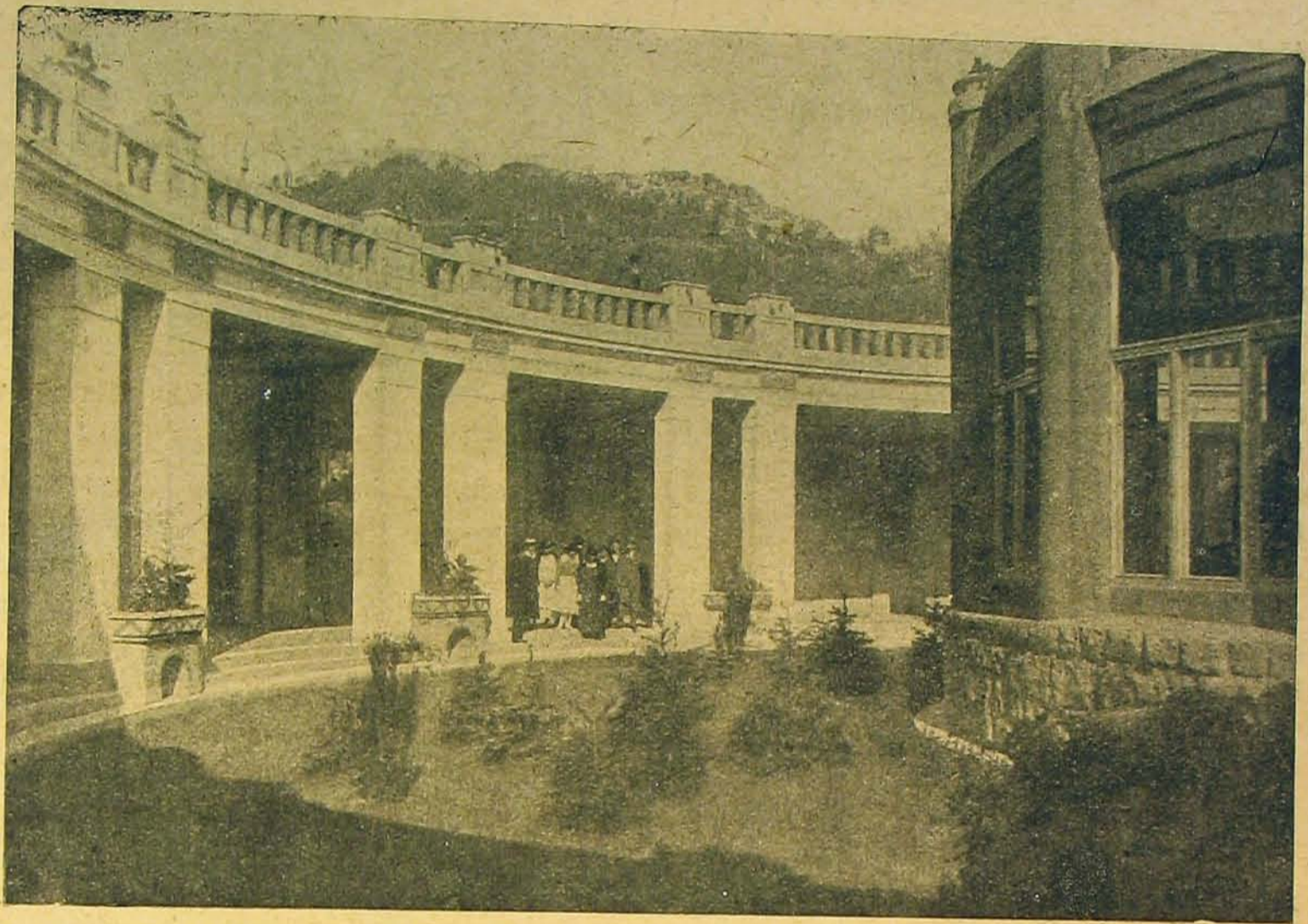
50—60—80—100 korona
finomabb 2 soros 80—80—100 K

GRAMOPHON

150—180—200—300 K
legfin. azóél óraműszerkezettel

a m. kir. Zeneakadémia
szállítójánál szerezhető be Budapest, Király u 58. és 60.

Fedett sétány.

A fürdő nagy előszarnoka.

ságolta, Gödöllőn levő villája teljesen lakatlan lesz. Ezt a beszélgetést véletlenül kileste a 32. gyalogezrednek egy szökevénye — a ki polgári foglalkozására nézve hivatásos betörő — s két társát magához véve kirándultak Gödöllőre a szóbanlévő villát meglátogatni. Azonban rajtavesztettek, mert a szomszédok figyelmesek lettek az elbizakodott és elég zajosan és fesztelenül dolgozó vendégekre s erről telefonon értesítették a gödöllői csendőrörsöt, a melynek járőrei azután elfogták a kirándult társaságot.

Fontos szerep jut gyakran a betöréseknél a cselédségnek is és pedig akár olyan formában, hogy ő maga a tettes, bűnrészes vagy bűnsegéd, akár pedig úgy, hogy öntudatlan eszköz a betörők kezében. Az utóbbi eset pl. akként áll elő, hogy a betörők egyike ismeretséget köt a cseléddel, szerelmi viszonyt kezd vele, bizalmasává lesz és ennek révén kikérdezi azt a család szokásairól stb. s a kedvező alkalmat felhasználva míg ő a konyhában vagy cselédszobában turbékol a cseléddel s annak figyelmét tüzes szerelmi vallomással tartja lekötve, azalatt társai nyugodtan kifosztják a lakást.

KÉPEINKHEZ.

A most megnyílt új Gellért-fürdő.

Éveken át folytatott kitartó munka és a folyton emelkedő kiadások nyomán végre kész lett a sokat emlegetett Gellért-fürdő. Hanem meg is látszik rajta úgy az az idő, ami alatt elkészült, mint az a jó néhány millió, amit ráköltöttek, amennyiben maga az épület úgyszólván remeke az előkelő építészetnek, berendezése pedig egyenesen mesés. Így egészben véve Budapest székesfőváros legkiválóbb látványosságai közé sorolható.

Ott áll a vén Gellért-hegy déli lábánál ez a monumentális épület a régi Sáros-fürdő helyén a Ferencz-József hid budai hídfőjénél. Maga a hely is szép, ahol az épület áll, de ezenkívül emeli az épület szépségét és monumentálisát az is, hogy egy ujonnan épült városrész palota-sorozatának élén fekszik, tehát minden oldalról a legszembeötlőbb helyen.

Az épület szépségének megfelelő jelentőségű a fürdő vizének gyógyhatása is. Onnan kapja vizét a Gellért-hegy kiapadhatatlan hőforrásaiból, amelyeknek felfedezése és hasonló módon való felhasználása már évszázadokra nyulik vissza s felismert gyógyhatásuknál fogva világhírűvé is lettek. Ennek az elismert hirnévnek fenntartása és emelése volt a székesfőváros tanácsának a célja akkor, mikor a régi rozzant Sáros-fürdő helyébe eme monumentális épület emelését elhatározta és még az a remény, hogy ezzel a legkényesebb igényeknek is megfelelően berendezett gyógyfürdővel székesfővárosunk idegen forgalmát is emelje.

Nem áll rendelkezésünkre olyan kép, amely ezt a gyönyörű épületet külsőleg teljes egészében állíthassuk olvasóink elé s így a most közreadott képeken csak a belső elrendezés egyes részleteit van módunkban bemutatni.

HIREK.

«Tábornagy ur» megszólítás rendszeresítése. A honvédelmi miniszter urnak 1918. évi szeptember hó 22-én kiadott 23,270/eln. 1. számú körrendelete szerint, Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy a jövőben a tábornagyok, a mennyiben őket nem a «Felség» vagy a «császári vagy királyi Fenség» megszólítás illetné meg, «Tábornagy ur»-ral szólítandók meg.

Kérelmek. A hunyaddobrai őrsparancsnokság kéri Mincsik József, Sam János alör mestereket és Bodó István csendőrt, kik az 1917. év folyamán a hunyaddobrai őrsre voltak vezényelve, hogy utólagos illetékeik kézbesíthetése céljából czimeiket közöljék az őrssel.

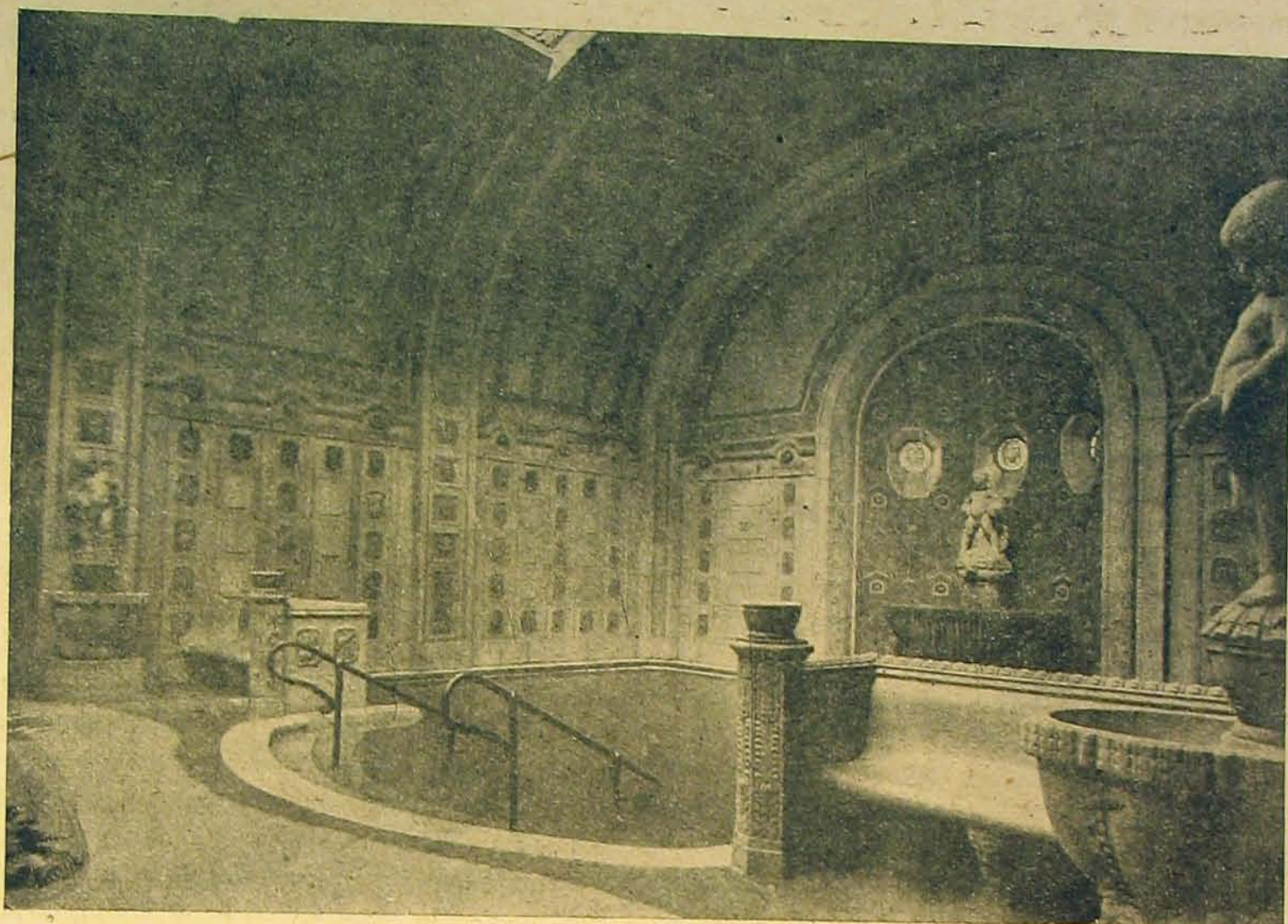
A demsusi őrsparancsnoksági kéri Lunkán János és Répa Benjamin őrmestereket, Csik István, Hajdics Imre és Németh József alör mestereket, hogy az 50%-os vezénylési pótdíj-többlet kézbesíthetése céljából czimüket közöljék az őrssel.

KÜLÖNFÉLÉK.

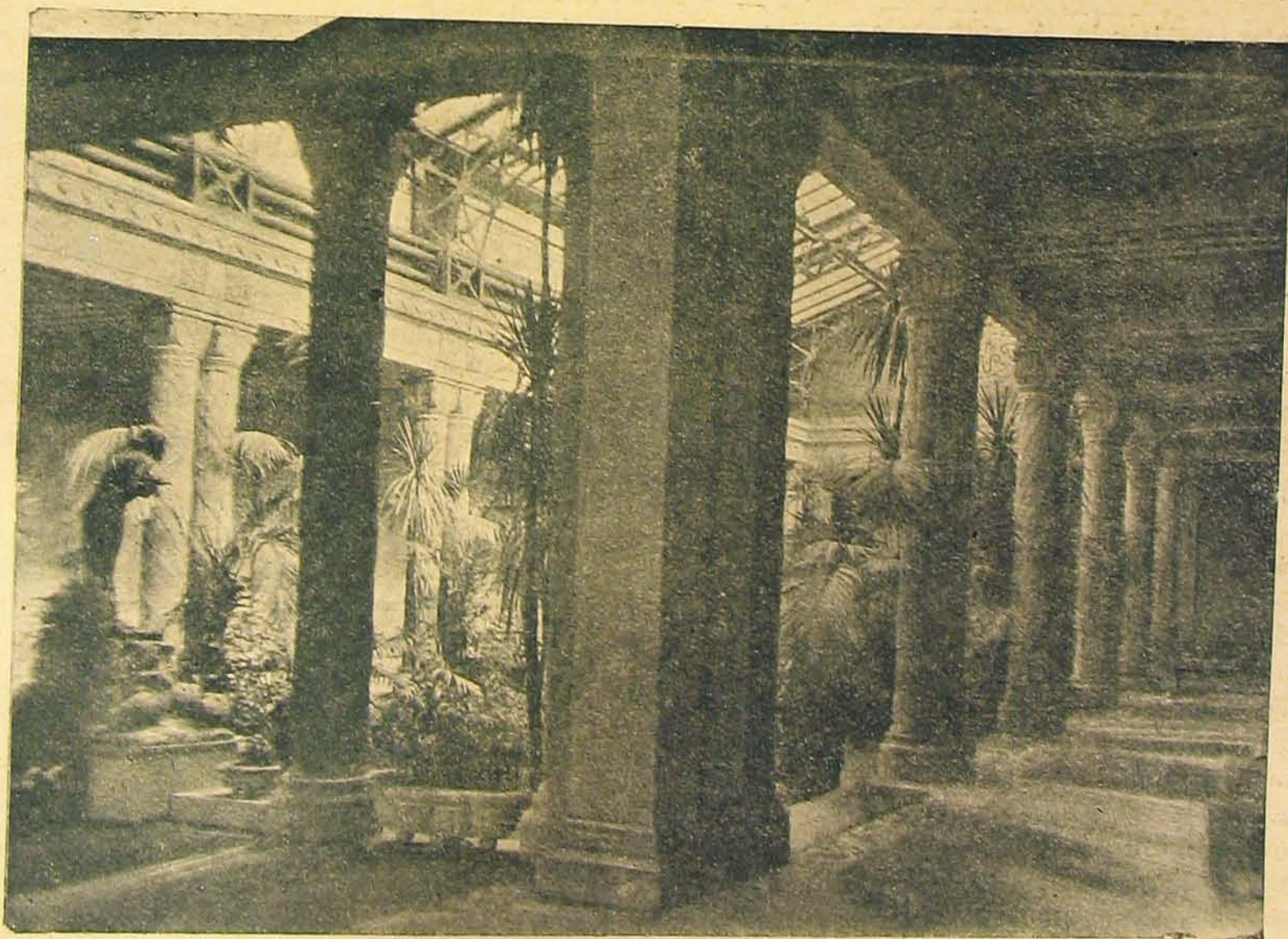
Az álhirek terjesztői ellen. A belügyminiszter leiratot küldött a törvényhatóságokhoz, a melyben különösen felhívja a figyelmet arra, hogy szigorúan ellenőrizzék az álhirek terjesztőit. Egyidejűleg az e tárgyban kiadott régebbi rendeletét kibővíti azzal, hogy a ki közállapotainkra vonatkozó oly hirt kohol, vagy olyan álhírt terjeszt, a mely alkalmas arra, hogy a lakosság körében elkedvetlenedést támasszon, a nemzetet ellenálló erejében, a becsületes béke elérhetésébe vetett hitében megingassa, vagy közgazdasági viszonyainkról valótlan és kedvezőtlen hirt kohol és terjeszt: kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Hamis hír a hadifoglyok kicseréléséről. A Hadifoglyokat Gyámolító és Tudósító Hivatalnak tudomására jutott, hogy egyes vidékeken olyan hírek vannak elterjedve, mintha az Olaszországban lévő foglyokat váltságdíjjal ki lehetne váltani a fogságból. A hivatal annyival inkább figyelmeztet mindenkit ennek a hírnak a lehetetlen voltára, mert joggal attól lehet tartani, hogy egyes lelkiismeretlen egyének ezt a közönség megkárosítására, helyesebben becsapására használhatják fel.

Törvényjavaslat az árdrágítók ellen. Minthogy az eddigi kormányrendeletek az árdrágítást csak kihágásnak minősítették és így a rendőrség csak enyhe ítéleteket hozhatott, a kormány, a képviselőházban többször elhangzott követeléseknek megfelelően, elkészítette az árdrágítást üldöző törvényjavaslatot. Az igazságügyminiszterium dolgozta ki a törvénytervezetet, a mely ezentul az árdrágítást nem kihágásnak minősíti, hanem vétségnek és súlyosabb esetben

Női fürdő.

A télikert.

büntetnek és így a megtorlás ezentul nemcsak elzárás, hanem fogház, börtön és fegyházbüntetés formájában fog elkövetkezni. A törvényjavaslat a képviselőház őszi ülészakánának elején kerül tárgyalás alá.

Az olaszországi hadifoglyok ügye. A svájci politikai hivatal közlése szerint az augusztus 20-án Bernben Ausztria-Magyarország és Olaszország kiküldöttei között a hadifoglyok ügyében meginduló értekezletnek tárgyalásait a szövetségi elnök lezárta. Az értekezlet munkálatai oly egyezményre vezettek, melyek különösen a beteg és sebesült hadifoglyok hazaszállításával, a hadifoglyokkal és a kölcsönösen visszatartott polgári egyénekekkel s a megszállott területek lakosságával szemben tanúsítandó bánásmóddal foglalkozik.

Az orosz foglyok pótlása. A földmivelésügyi miniszter leiratot küldött az alispánokhoz a hazatérő orosz foglyok pótlása ügyében. A leirat rámutat arra, hogy a honnan a hadifoglyot hazaszállítás céljából elvonják, az általa eddig teljesített munka végzése, a mennyiben ennek a munkának elvégzése közérdek és nevezetesen a közélémezés szempontjából is szükséges, illetve fontos és a munkaadó a munkának a végzését másként biztosítani nem tudja, a munkaerő a személyes szolgálatra való kirendelés útján a lehetőséghez képest biztosíttassék. Kifejezetten hangsúlyozza a miniszter, hogy az orosz hadifoglyok elvonulása következtében beálló munkaerőhiány pótlására az említett kormányrendelettel nyert felhatalmazás alapján a legfelsőbb parancs folytán a szeptember 15-ig, illetve december 31-ig elbocsátandó 1868—1869. évfolyambeli és esetleg ezután még elbocsátandó más évfolyambeli népfelkelésre kötelesek közül a mezőgazdasági munkásokat és cselédeket, továbbá a tiz katasztrális holdnál kisebb szántófölddel bíró mezőgazdákat is tartós szabadságolásuk után gazdasági munkák végzésére igénybe kell vennie.

Elégett csempész-repülőgépek. A győri teherpályaudvar közelében kigyult egy vasuti teherkocsi, melyben a kolozsvári 18. számú repülőosztág két repülőgépet szállított Bécs-ujhelyre. A repülőgépek alkatrészei közt sok élelmiszert, burgonyát, tojást, lisztet, almát és bort halmoztak fel, a mit így akartak Ausztriába átcsempészni. Ugy a két repülőgép, mint az élelmiszerek elégték.

Lombtakarmány-szedés. A szárazság, a mely igen hosszú ideig tartott és a gyenge szénatermés folytán előálló takarmányhiányra való tekintettel a földmivelésügyi miniszter a rendkívüli legeltetés, lombtakarmány-szedés stb. tárgyában a múlt évben kiadott rendelet hatályát — az ideig, a meddig azt a száraz időjárás szükségessé teszi — erre az évre is kiterjesztette.

A tengeri rekvirálása. A közélémezési miniszter elrendelte, hogy Alsó-Fehér, Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Békés, Beszterce-Naszód, Bihar, Brassó, Csanád, Csongrád, Esztergom, Fejér, Fogaras, Győr, Hajdu, Hunyad, Jász-Nagykun-Szolnok, Kisküküllő, Kolozs, Komárom, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Moson, Nagyüküllő, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Somogy, Sopron, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Torda - Aranyos, Torontál, Vas, Veszprém, Zalavármegye és Baja, Debreczen, Hódmezővásárhely, Pancsova, Szabadka, Székesfehérvár, Ujvidék, Versecz, Zombor tjh. városok területén termelt tengeri készletek egy részét közszükséglet céljára igénybevegyék. Ezeknek a törvényhatóságoknak a területén tehát további intézkedésig a ten-

geri ezután sem lehet adásvétel tárgya. Éppen így tilos ez idő szerint a tengeri adásvétel Arad, Budapest, Győr, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Sopron, Szeged, Temesvár városokban is. Vagyis a nem termelő lakosság tengeri szükségletét ez idő szerint csak az itt fel nem sorolt törvényhatóságok terméséből fedezhetik. — A hivatalos lap szeptember 15-iki száma közli továbbá a közélémező miniszternek az 1918. évi termésből származó tengeri készletek fölhasználása, forgalombahozatala és igénybevétele tárgyában kiadott régebbi rendeletre vonatkozó végrehajtási utasítást is.

Vásárlási igazolványok sertésre. A földmivelésügyi minisztérium, hogy a sertésforgalmat a törvényes irányba terelje, mint hirlik, vásárlási igazolványok életbeléptetését tervezi. A vásárlási igazolványokat a közigazgatási hatóságok adják ki. A minisztérium azt reméli, hogy ezen a réven végre megszűnne az a sok visszaélés, a mely a sertésüzletben mindinkább elhatalmasodik. A hizlalási akció és a hozzá szükséges sertések biztosítása egyébként nagy erővel folyik. Eddig még nem lehet tudni, hogy erre a célra mennyi sertést kötöttek le, mert a vidéki bizományosok még nem küldték be az összes hizlalási szerződéseket. Sajnos, különösen a kisebb gazdák és parasztok huzódoznak a hizlalástól, mert nem biznak abban, hogy takarmányt kapnak. E tekintetben azonban mindenesetre megnyugtató lehet a hizlaló közönségre, hogy a földmivelési minisztérium már ki is utalt hizlalási czélokra árpát és azonfelül feloldott, ilyen czélokra takarmányt és ott, a hol sertés volt, de takarmány hiányzott, megfelelő mennyiségű árpa kiutalásával lehetővé tette a hizlalás megkezdését.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Házasulandó. Új házasságot a férjes nő mindaddig nem köthet, míg a férj elhalálása kétségtelenül megállapítva, esetleg a holtánnyilváníttás az 1868. évi LIV. törvényozik 522. §-a értelmében a törvényszék által kimondva nem lett.

Háborus élet. 1. Árdragítás fennforgása esetében az áru elkobzása jogosult. 2. Az elárusítót arra kötelezni, hogy árúját hol szerezzé be és hol adja el, nem lehet.

B. F. Tálya. Mint a csendőrségnél ideiglenesen nyugdíjazottak, az előirt öt év elteltével a végleges nyugállományba történt helyezése, a jelenleg teljesített népfölkelői tényleges szolgálatára semmiféle befolyással sincsen. A végleges nyugállományba helyezés, a törvény értelmében csupán attól mentesíti, hogy annak következtében tényleges csendőrségi szolgálatra be nem hívható.

K. J. L. Amennyiben összes tényleges szolgálati ideje a 12 évet elérte, örskihagatáson kérheti. 2. A nyilvántartására hivatott csendőr pótszárnyparancsnokságtól kell kérnie.

XII. Sz. F. ö. f. Anyagi helyzetüknek javítása iránt gondoskodás történik.

Szegény ember. Nézetünk szerint nincs akadály.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréseül:

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Bernáth Salamon,

Popa János alörrmestereknek, a VII. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem újólaj:

Pethő Lajos, alörrmesternek, a VI.,

Boldog József, 2. osztályu örmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Schön Henrik, 1. osztályu örmesternek, a II.,

Kosinszky Kristóf, 1. osztályu örmesternek, a IV.,

Szarka Ferencz, 1. o. örmesternek, az V.,

Simon János,

Galicza János, 2. osztályu örmestereknek, a VII.,

Galambos András, 2. osztályu örmesternek, a II.,

Takács István, alörrmesternek, a II. számú csendőrkerületben;

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismeréseül:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalayján:

Hübel Mátyás, 1. oszt. örmesternek, a IV.,

Czinege Lajos, 1. oszt. örmesternek, a VII.,

Illés József, II.,

Vass Imre,

Sándor János, alörrmestereknek, a II.,

Czéh József, alörrmesternek, a III.,

Lőrincz András,

Vörös Gyula, alörrmestereknek, az V.,

Simon Imre,

Sándor Lajos, alörrmestereknek, a VI.,

Kuligowsky János, alörrmesternek, a VII. sz. csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. honvédelmi miniszter által:

Csala Ferencz, III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, egy árdrágítással kapcsolatos sikkasztás és

csalás tetteinek igen ügyes és körültekintő eljárással történt leleplezése és elfogásáért;

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Fekete József, Balka János, Kovács Mozsár József, Páti József, Kisfalvi Mihály és Vas János I. alörrmesterek, a VI. számú csendőrkerület állományában, hosszúságú csendőrségi szolgálatuk alatt általában, de főként a háború tartama alatt, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért;

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Berényi Dénes járásörmester, Nagy Zsigmond 2. oszt. örmester, Tatár Dániel, Biró Mihály, Szulok Sándor, Folytos Sándor, Kiss Károly alörrmesterek, egy 15,000 korona kárértékű rablás tetteinek kiváló ügybuzgalommal és szakértelemmel történt kiderítése és elfogásáért;

Jáger János 2. oszt. örmester, egy 4335 korona kárértékű pénzlopás tetteinek kiváló ügybuzgalommal és szakértelemmel történt kiderítése, elfogása és a bűnjel biztosításáért;

Tordai Pál 2. oszt. örmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan ügybuzgó és eredményes tevékenységeért, valamint örse és alarendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért;

Katona Zsigmond, Fejér András, Domokos Mózes alörrmesterek, Kovács László vezető és Blága István csendőr, a háború alatt a katonai vonatkozású rendelkezések végrehajtása, katonai és hadifogoly-szökevények elfogása és a nagymérvben elharapódzott bűncselekmények kinyomozása körül teljesített kiválóan ügybuzgó és eredményes szolgálataikért;

A budapesti csendőr karhatalmi parancsnokság által:

Tóth János IX., VIII. számú csendőrkerületbeli alörmester, a folyó év június havában Budapesten lezajlott munkásmozgalom alkalmából és a csendőrkarhatalomnál több mint egy évig teljesített kitünő szolgálataiért;

Tóth Ferencz II. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, szolgálatvezető altiszti minőségben a csendőrkarhatalomnál egy évet meghaladó időn át, de különösen a folyó év június havában Budapesten lezajlott munkásmozgalom idején teljesített kitünő szolgálataiért;

Zsemberi Miksa, VI. számú csendőrkerületbeli alörmester, századszámvivői minőségben a csendőrkarhatalomnál tíz hónapot meghaladó időn át, de különösen a folyó év július havában Budapesten lezajlott munkásmozgalom idején teljesített kitünő szolgálataiért;

Kovács József András, VI. számú csendőrkerületbeli alörmester, járőrvezetői minőségben a csendőrkarhatalomnál egy évet meghaladó időn át, de különösen a folyó év július havában Budapesten lezajlott munkásmozgalom idején teljesített kitünő szolgálataiért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Haró Ferencz 2. oszt. őrmester és Sándor Imre vezető, egy 20 főnyi menekülő fegyveres katonaszökevény üldözése körül teljesített kötelességű szolgálataikért;

Bartha Mózes, Sütő András, Zarkó József, Varenckzi György, Vodicska József, Horváth András, Geesó János, Burszuk György, Zeida József, Becze László és Majernyik János népfölkelők, egy 15,000 korona kárértékű rablás tetteseinek kiderítése, elfogása és a bűnjelek biztosítása körül járőrvezetőjük hathatós támogatásáért.

Oltyán János és Székely Ferencz alőrmeesterek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységükért.

A m. kir. csendőr-karhatalmi parancsnokság által:

Németh István X., Csik István, Hegedüs György, Juhász Lajos, Németh Antal, Andics István, Hart János, Herló Gergely, Takács Ferencz II., Vass Sándor, Koós Ferencz, Tóth János I., Tóth István, Béres Péter, Csizmazia István, Szegedi János, Németh János és Nagy János VI. számú csendőrkerületbeli alőrmeesterek, a csendőr-karhatalomnál több mint egy év óta, de különösen a folyó év június és július havában lezajlott munkásmozgalom idején teljesített kitünő szolgálataikért.

Pintér János, VI. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester, a csendőr-karhatalomnál kilencz hónapot meghaladó időn át, de különösen Budapesten a folyó év június havában lezajlott munkásmozgalom alkalmával teljesített kitünő szolgálataiért.

Előléptettek:

1. oszt. őrmesterré:

1918. évi szeptember hó 1-ével:

Brumár Miklós 2. oszt. őrmester, az V. és Fekete Lukács 2. oszt. őrmester a VIII. sz. csendőrkerületben;

2. oszt. őrmesterré:

Pataki Sándor és Magyar István alőrmeesterek, a VIII. számú csendőrkerületben;

alőrmeesterré:

1916. évi február hó 11-ével:

Sélei Sándor csendőr, a II.,

1917. évi június hó 1-ével:

Derda István csendőr, a IV.,

1918. évi szeptember hó 1-ével:

Kerecsi Illés vezető, Székely Simon, Kencz József, Barta Lajos csendőrök, a VIII.,

1918. évi szeptember hó 18-ával:

Wolfbeisz Sámuel és Füredi László csendőrök, a VI. számú csendőrkerületben.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

a m. kir. II. számú csendőrkerületben:

Kárászi Gyula 1. oszt. őrmester és Lovas János 2. oszt. őrmester 2—2 db 10 koronás aranyból;

a m. kir. III. számú csendőrkerületben:

Barkóczi János alőrmeester 80, Györfi Imre alőrmeester 60, Hevér Gergely 2. oszt. őrmester 30, Matuz György járásőrmeester 40, Lábadi András, Polgár György járásőrmeesterek, Grünvalszky Károly 1. oszt. őrmester, Molnár János 2. o. őrmester, Vakulya Károly és Farkas Mihály alőrmeesterek 20—20 K;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületben:

Homoki Lajos alőrmeester 50, Varju Imre 2. osztályu őrmester, Ádám Béla, B. Nagy Zsigmond alőrmeesterek 40—40, Samu János, K. Horváth Tamás alőrmeesterek 30—30, Eszik Mihály, Kellesy Gábor 1. oszt. őrmesterek, Bali Imre, Petők Sándor, Németh István, Kulcsár Gyula, Neumann Ádám alőrmeesterek 20—20 K lovaglasi jutalomdíjban részesítették.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betétet két takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő bekötése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Olytakarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt követően, 6½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték elhárítás mellett, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését vállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Nyugállományba helyeztetett:

Barcsi János, VII. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint
«rokkant, népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Somogysámsón.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

Székely János, VII. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelen-
leg szolgálatképtelen» egy év tartamára.

Választott lakhelye: Kolozsvár.

Onet Károly, II. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkal-
matlan».

Választott lakhelye: Nagykárolyfalva.

Névváltoztatás.

Belügyminiszteri engedély alapján:

Florea Péter I. számú csendőrkerületbeli csendőr
családi nevét «Füredi»-re változtatta.

Házasságot kötöttek:

a m. kir. I. sz. csendőrkerületben:

Fecső József alőrmester, Szabadi Vilnával, 1918 febr.
23-án, Homoródszentlászlón;

a m. kir. II. számú csendőrkerületben:

Nagy Ferencz alőrmester, Lengyel Erzsébettel, 1918
márczius 2-án, Mosniczán;

Szalóki Antal alőrmester, Horváth Máriával, 1918
február 17-én, Nagybecskerekén;

a m. kir. III. számú csendőrkerületben:

Vágó Sándor id. ny. alőrmester, Nagy Erzsébettel,
1918 január 22-én, Vácdukán;

a m. kir. IV. sz. csendőrkerületben:

Tatai Miklós alőrmester, Mihalovics Margit Máriával,
1918 márczius 2-án, Beregszászon;

a m. kir. VI. csendőrkerületben:

Brányik Virág alőrmester, Borka Ilonával, 1918 jan.
14-én, Kabolapatakon;

Németh István 2. oszt. őrmester, Waller Teréziával,
1917 decz. 29-én, Zirczen;

Izsák Farkas alőrmester, Fränkel Olgával, 1917 decz.
30-án, Lénárton;

Deli György alőrmester, Mihácsi Gizellával, 1918
január 22-én. Ikerváron;

Keresztesi Gyula alőrmester, Pahi Teréziával, 1918
január 24-én, Balatonbogláron;

Jalsovai Jalsoviczky András százados, Wolf Erzsébet
Etel, Alojzia úrnővel, 1918 február 28-án, Pancsován;

Sevella Sándor alőrmester, Helbich Annával, 1918
febr. 7-én Szászváron;

Stiassny János alőrmester, Kéri Máriával, 1918
márczius 2-án, Györszentmártonban;

Gelehrter József alőrmester, Österreicher Juliannával,
1918 jan. 9-én Rajkán;

a m. kir. VII. számú csendőrkerületben:

Bara Ferencz 2. oszt. őrmester, Soukup Arankával,
1918 február 19-én, Totosdon;

Sárig Antal 2. oszt. őrmester, Taiermaier Ilonával,
1917 decz. 27-én, Szkorein;

Lidi Flórián 2. oszt. őrmester, Szabó Juliannával
1917 decz. 17-én, Zabolán;

Szántó József alőrmester, Deák Bertával, 1917 július
22-én, Berecsken;

Vonnert József alőrmester, Henning Katalinnal, 1917
decz. 26-án, Segesváron;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerületben:

Koncz Dániel 2. oszt. őrmester, Sz. Kiss Juliannával,
1918 febr. 16-án Hajdunánáson;

Kocsik András alőrmester, Gál Erzsébettel, 1918
január 29-én, Magyarpécskán;

Kocsis Sándor 2. oszt. őrmester, Lódi Gizellával,
1918 febr. 10-én, Fábánházán;

K. Nagy Sándor 1. oszt. őrmester, Molnár Margittal,
1918 febr. 27-én, Debreczenben.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő-gépet
varrógépet, karbid-lámpát asztalra,
karbid-gummikat és felszereléseket az
egész ország csendőrségének. Elismerő
leveleim ezerszámmra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Gyalogsági tisztikard, borkardkötő, kardbojt, sapka a legjobb kivitelben kapható.